

Czym jest tolerancja? Dlaczego jest ważna? Po co nam różnorodność? Według Deklaracji Zasad Tolerancji z 1995 roku to harmonia różnorodności czyni możliwym pokój na świecie. Tolerancja przejawia się w szacunku, akceptacji i uznaniu, że każdy z nas może po prostu różnić się od nas. O tolerancji trzeba stale mówić. Warto budować postawę szacunku do drugiego człowieka już od najmłodszych lat. Bardzo ważne jest kontynuowanie tej problematyki w kolejnych etapach edukacyjnych. Obowiązkiem nauczycieli jest kształtowanie właściwych zachowań, obalanie stereotypów o odmienności innych kultur, dysfunkcji, niepełnosprawności, płci, czy orientacji seksualnej.

Scenariusz zajęć „ INNI TO TAKŻE MY ”

I CELE:

- Uświadomienie uczniom problemu nietolerancji we współczesnym świecie.
- Kształtowanie u uczniów postaw akceptacji i tolerancji oraz poszanowania praw innych.
- Kształtowanie umiejętności dostrzegania przejawów nietolerancji.
- Uświadomienie przyczyn nietolerancji.

Metody:

- praca w grupach
- gwiazda skojarzeń
- dyskusja
- drama

Formy pracy

- indywidualna
- zbiorowa
- grupowa

Środki dydaktyczne:

kartony, flamastry, flipchart, karteczki, Słownik języka polskiego, wiersz Jana Twardowskiego „*Podziękowania*”, rozsypywanka wyrazowa

II PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Wprowadzenie

1. Powitanie uczniów i zapoznanie ich z tematem zajęć.
2. Podział uczniów na grupy. Uczniowie zapisują na kartkach wszystkie skojarzenia związane z pojęciem „tolerancja” np. słowa, zjawiska, uczucia, utwory literackie, filmy itp.
3. Prezentacja zapisywanych skojarzeń. Próba zdefiniowania pojęcia „tolerancja”.
4. Zapoznanie ze słownikową definicją słowa „tolerancja” .

Tolerancja (łac. tolerantia – „cierpliwa wytrwałość”; od łac. czasownika tolerare – „wytrzymywać”, „znosić”, „przecierpieć”) to w mowie potocznej i naukach społecznych

postawa społeczna i osobista odznaczająca się poszanowaniem poglądów, zachowań i cech innych ludzi, a także ich samych.

Tolerancja nie oznacza akceptacji (por. łac. acceptatio - przyjmować, sprzyjać) czyjegoś zachowania czy poglądów. Wręcz przeciwnie, tolerancja to poszanowanie czyichś zachowań lub poglądów mimo że nam się one nie podobają.

Tolerancja jest postawą, która umożliwia otwartą dyskusję. Bez tej postawy dyskusja zamienia się albo w zwykłą sprzeczkę albo prowadzi do aktów agresji.

Tolerancja uznawana jest za podstawę społeczeństwa otwartego i demokracji.

Rozwinięcie

1. „Gwiazda skojarzeń” na temat: *Czym ludzie różnią się od siebie?*

Wszystkie pomysły zapisujemy na tablicy, szukamy jak największej możliwości różnic np. wygląd zewnętrzny, poglądy, zachowanie, upodobania, sposób bycia, zachowanie, gust, religia, strój itp.

2. Dyskusja na temat : *Czy to dobrze czy źle, że się różnimy?*

Podsumowanie dyskusji może być stwierdzenie, że każdy jest jedyny, wyjątkowy i niepowtarzalny. Dlatego też ma prawo z tego faktu czerpać radość, dumę, poczucie własnej wartości. Taka postawa nazywa się TOLERANCJĄ.

3. Wyszukiwanie przykładów tragicznych skutków braku tolerancji – ‘gwiazda skojarzeń’ (np. wojny religijne, prześladowania ludzi o innych poglądach politycznych, innej kulturze, odrzucenie ludzi chorych i niepełnosprawnych.)

4. Drama odgrywanie scenek *Czy w codziennym życiu spotykamy się z nietolerancją?* Uczniowie najpierw podają różne przejawy nietolerancji, a następnie grupy przedstawiają scenki nawiązujące do sytuacji w rodzinie, szkole, na podwórku, w grupie rówieśniczej. W trakcie odgrywania scenek zadaniem grup będzie wpisanie na kartkach, uczuć i emocji, jakie przeżywa osoba nieakceptowana przez innych. Przykłady scenek do wyboru.

GR. I Na szkolnej dyskotecie grupka dziewczyn stwierdza, że słucha zupełnie innej muzyki niż wszyscy, nie zna powszechnie lubianych piosenek, ma innych muzycznych idoli.

GR. II Przed sklepikiem szkolny pewien uczeń dość często zaczepia młodszego lub słabszego fizycznie kolegę i wyłudza od niego pieniądze.

GR. III Do klasy przychodzi nowy uczeń, wygląda zupełnie inaczej niż jego rówieśnicy (odmienny strój, inna fryzura ...)

GR. IV Przed klasówką z matematyki uczeń nie chce wyjaśnić kolegom danego zagadnienia. Twierdzi, że sam też go nie rozumie. Okazuje się, że sprawdzian napisał bardzo dobrze.

GR. V Zaraz po dzwonku uczeń zmusza kolegę, aby ten zaniósł jego plecak do drugiej sali, sam szybko biegnie zapalić papierosa.

5. Zawieszenie kartek na tablicy i dyskusja na temat przeżywanych uczuć.(najprawdopodobniej większość zapisanych uczuć, będzie się powtarzać; jest to dowód na to, że nietolerancja w różnych sytuacjach wywołuje podobne emocje).

6. Dyskusja na temat: *Nietolerancja a stereotypy.*

Uczniowie poszukują odpowiedzi na pytanie: *Dlaczego ludzie są nietolerancyjni?*

Jesteśmy nietolerancyjni ponieważ: boimy się, nie mamy wiedzy, nie czujemy się bezpiecznie. Czasami jesteśmy nietolerancyjni, bo kierujemy się stereotypami. Nauczyciel prosi uczniów, aby zapisali swoje odczucia i skojarzenia związane z następującymi grupami:

BLONDYNKA

NIEMIEC

RUDOWŁOSI

POLICJANT

GOSPODYNIE DOMOWE

Następnie nauczyciel zadaje uczniom pytanie czy oceny są zgodne z rzeczywistością, czy przedstawiciele tych grup naprawdę są tacy? Uczniowie powinny uświadomić sobie, że oceny te są krzywdzące i że są to STEREOTYPY . Stereotypy to żywione przez ludzi przekonania, które nie znajdują potwierdzenia w rzeczywistości, ale których mimo to niechętnie się pozbywamy. Ich istnienie zapewnia nam względne bezpieczeństwo umysłowe.

Zakończenie

1. Analiza wiersza Jana Twardowskiego „*Podziękowania*” odnoszącego się w swej treści do tematu „tolerancji” .

Jan Twardowski „*Podziękowania*”

Dziękuję ci że nie jest wszystko tylko białe albo czarne
za to że są krowy łaciate
bladożółta psia trawka
kijanki od spodu oliwkowozielone
dzięcioły pstre z czerwoną plamą pod ogonem
pstrągi szaroniebieskie
brunatnofioletowa wilcza jagoda
złoto co się godzi z każdym kolorem i nie przyjmuje cienia
policzki piegowate
dzioby nie tylko krótkie albo długie
przecież gile mają grube a dudki krzywe
za to
że niestałość spełnia swe zadanie
i ci co tak kochają że bronią błędów
tylko my chcemy być wciąż albo - albo
i jesteśmy na złość stale w kratkę.

2. Podsumowanie zajęć. Ułożenie rozsypywanek.) Czy warto w życiu przyjmować postawę tolerancji? Dlaczego? Np.: Tak - by ludzie nas kochali, szanowali, przyjaźnili się, by

tworzyć społeczeństwo otwarte na drugiego człowieka - inni to również my. Daje szansę każdemu człowiekowi żyć z jego przyzwyczajeniami i poglądami.

Grupa 1 Tolerancja to postępowanie w myśl hasła „*Kochaj bliźniego swego, jak siebie samego.*”

Grupa II Tolerancja to postępowanie w myśl hasła „*Nie czynь drugiemu, co Tobie niemiłe.*”

Grupa 3 Tolerancja to postępowanie w myśl stwierdzenia „*Jeśli kochasz i szanujesz siebie, szanuj też innych bo każdy człowiek ma prawo do życia w radości*”.

Grupa 4 Tolerancja to postępowanie w myśl stwierdzenia „*Dać szansę każdemu człowiekowi żyć w zgodzie z własnymi przyzwyczajeniami, poglądami, uznawanymi wartościami.*”

Opracowanie :
nauczyciel-wychowawca Emilia Klimek